

Oppgavene i helsetjenesten anses fortsatt å være blant våre største utfordringer

Undersøkelsen Helsepolitisk barometer 2022 ble presentert torsdag 7. april. Undersøkelsen er gjennomført av Kantar blant mer enn 2 000 respondenter og kartlegger befolkningens holdninger i helsepolitiske spørsmål.

Oppgavene i helsetjenesten anses fortsatt å være blant våre største utfordringer, til tross for at samfunnet har åpnet opp, de fleste smitterestriksjoner er fjernet og krigen i Ukraina dominerer nyhetsbildet.

I januar var det rekordhøy (56 prosent) oppslutning om at oppgavene i helsetjenesten var vår største utfordring. I midten av mars rykker saken ned og deler andre plasser med økende sosiale forskjeller (43 prosent). På topp i mars ligger klimaendringer (45 prosent), men det er lite som skiller mellom toppsakene.

Pandemien setter preg

Mer enn to år med pandemi setter sitt preg på befolkningen, både når det gjelder helse og holdninger. Daglige påminnelser om en hardt presset helsetjeneste og perioder med strenge restriksjoner som har påvirket den enkeltes handlingsrom, er trolig viktige forklaringer på at oppgavene i helsetjenesten utpeker seg ved å være blant våre største utfordringer.

Bemannings situasjonen i helsevesenet bekymrer innbyggerne, og svært mange mener dette går ut over pasientsikkerheten

i mange kommuner. Tilstrekkelig helsepersonell med riktig kompetanse er hva velgerne mener regjeringen først og fremst må prioritere i årene framover.

Pandemien har også satt sitt preg på befolkningens psykiske helse. Flere studier viser at mange unge har hatt det vanskelig under pandemien med isolasjon og begrenset sosial kontakt. Aldersgruppen under 30 år utpeker seg på mange områder i denne undersøkelsen ved å være den som er mest opptatt av problemstillinger knyttet til psykisk helse. De unge er i klar overvekt blant de som mener psykisk helse er hva regjeringen først og fremst må prioritere innen helse og omsorg i årene framover.

Privat versus offentlig helsevesen

Mange er fortsatt kritiske til et privat helsevesen, men belastningen pandemien har gitt på helsetjenesten har trolig bidratt til at færre har tro på at det offentlige helsevesenet vil være i stand til å dekke samfunnets fremtidige behov for helse- og omsorgstjenester uten hjelp fra private helseaktører.

Store deler av befolkningen mener regjeringen gjør for lite for å møte utfordringene med flere eldre og økende sykdomsbyrde. Majoriteten av innbyggerne stiller seg nå positive til at vi har et privat helsetjenestetilbud i Norge, og over 20 prosent sier at de er

blitt mer positive til å benytte private helsetjenester den siste tiden. Selv de som i utgangspunktet er skeptiske til et privat helsevesen ser at private helsetjenestetilbydere avlaster det offentlige helsevesenet, køene blir mindre, folk kommer tidligere til behandling, og dermed raskere tilbake i jobb. Samtidig er det en underliggende holdning om at det offentlige helsevesenet må være bærebjelken i velferdsstaten.

Partipolitisk tilhørighet er en avgjørende forklaringsvariabel for folks holdninger i helsepolitiske spørsmål, men også alder er til dels utslagsgivende. Det er en tydelig venstre-høyre-akse, der velgere på ytre venstre fløy er opptatt av at alle skal ha de samme mulighetene, og er mer enn andre opptatt av betydningen av psykisk helse. Velgere på høyresiden stiller seg langt mer positive til et privat helsevesen, og er mer villige til å betale mer av egen lomme for enklere og raskere tilgang til helsetjenestene. Med utgangspunkt i alder går det et skille ved 45 år, der den eldre garde slutter lojalt opp om den offentlige helsetjenesten, mens de yngre og yrkesaktive er mer tilbøyelige til å benytte det private helsetjenestetilbudet når det er formålstjenlig, kanskje fordi utbredelsen av helseforsikring er større i disse delene av befolkningen.

Tidende er et nivå 1-tidsskrift, på norsk. Tidende er en del av tellekantsystemet, og publisering i Tidende gir formidlingspoeng.